

**SISÄMINISTERIÖN ASETUS VOIMANKÄYTTÖ- ASE-, JA
JÄRJESTYKSENVALVOJAKOULUTTAJIEN KOULUTUKSESTA****1. Yleistä**

Asetusehdotus liittyy hallituksen esitykseen (HE 22/2014 vp) eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Ehdotettu laki yksityisistä turvallisuuspalveluista käsittäisi säännökset voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajista.

Sisäministeriön asetuksella ehdotetaan annettavaksi tarkempia säännöksiä voimankäyttö- ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajien koulutuksesta. Asetus käsittäisi säännökset voimankäytön kouluttajakoulutuksesta, voimankäyttökouluttajan kertauskoulutuksesta, ase-kouluttajakoulutuksesta, ase-kouluttajan kertauskoulutuksesta, järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksesta, järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskoulutuksesta, opetussuunnitelmista, koulutukseen hakemisesta ja valinnasta, koulutuksen maksullisuudesta, koulutuksen suorittamisen johdosta annettavasta todistuksesta sekä siirtymäsäännöksen.

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriössä virkatyönä.

2. Yksityiskohtaiset perustelut*1 § Voimankäytön kouluttajakoulutus*

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitetun voimankäyttövälineiden käyttäjä- ja kertauskoulutuksen kouluttajana voisi toimia ainoastaan Poliisihallituksen voimankäyttökouluttajaksi hyväksymä henkilö. Lisäksi järjestyksenvalvojan perus- ja kertauskoulutukseen kuuluvan voimankäytön koulutuksen ja voimankäytön lisäkoulutuksen kouluttajana voisi toimia vain hyväksytty voimankäyttökouluttaja. Voimankäyttökouluttajan hyväksymisvaatimuksista on ehdotettu säädettäväksi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 54 §:n 1 momentissa. Momentin 2 kohdan mukaan hakijan olisi oltava suorittanut voimankäytön kouluttajakoulutuksen vähemmän kuin kuusi kuukautta ennen hyväksymisen hakemista.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin hyväksymisen edellytyksenä olevasta voimankäytön kouluttajakoulutuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan koulutuksen järjestäisi Poliisiammattikorkeakoulu nykyistä vastaavaan tapaan. Nykyisin tästä on säädetty vartijan voimankäyttökoulutuksesta ja voimankäyttökouluttajan koulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen (1121/2010) 11 §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin voimankäyttökoulutuksen vähimmäispituudesta. Nykyinen 40 tunnin vähimmäispituus on osoittautunut käytännössä riittämättömäksi, minkä vuoksi koulutuksen vähimmäispituutta esitetään lisättäväksi 56 oppituntiin. Käytännössä koulutuksen kesto olisi yleensä seitsemän päivää,

Pykälän 3 momentin 1 kohdassa mainitut ikärajaedellytykset vastaisivat voimankäyttökouluttajaksi hyväksymiselle yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 54 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä. Ehdotetun pykälän 2 momentin 2 kohdassa mainitut, hakijan rehellisyyttä ja luotettavuutta ja henkilökohtaisten ominaisuuksien sopivuutta koskevat vaatimukset puolestaan liittyisivät mainitun lain 54 §:n 1 momentin 3 kohdassa hyväksymiselle asetettuihin vaatimuksiin.

2 § Voimankäyttökouluttajan kertauskoulutus

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin voimankäyttökouluttajan kertauskoulutuksesta. Koulutuksen järjestäisi voimankäytön kouluttajakoulutusta vastaavaan tapaan Poliisiammattikorkeakoulu. Kertauskoulutuksen suorittaminen olisi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 54 §:n 3 momentin mukaisesti yhtenä edellytyksenä voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen uudistamiselle.

Kertauskoulutuksen vähimmäispituutta ehdotetaan ehdotetun pykälän 2 momentissa lisättäväksi 24 tuntiin, kun se tähän asti on ollut vartijan voimankäyttökoulutuksesta voimankäyttökouluttajan koulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen 13 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan vähintään 16 tuntia. Pykälän 3 momentin mukaan hakijalta edellytettäisiin paitsi sitä, että hän täyttää 1 §:n 3 momentissa säädetty edellytykset myös sitä, että hän olisi suorittanut 1 §:ssä tarkoitetun tai sitä vastaavan aikaisemman koulutuksen.

Erikseen ei asetettaisi vaatimusta siitä, että voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen olisi oltava edelleen voimassa, jotta henkilö voisi hakeutua voimankäyttökouluttajan kertauskoulutukseen. Kun voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen uudistamista on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman hyväksymisen päättymisestä, myöskään kertauskoulutukseen hakeutumiselle ei olisi perusteita, jos henkilö ei voisi sen jälkeen hakea hyväksymisen uudistamista mainitun ajan kuluessa.

3 § Asekouluttajakoulutus

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin asekouluttajakoulutuksesta. Asekouluttaja olisi terminä uusi ehdotetussa laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista, mutta jo nykyisessä vartijan voimankäyttökoulutuksesta ja voimankäyttökouluttajan koulutuksesta annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa on ollut säännöksiä asekouluttajakoulutuksesta.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan asekouluttajakoulutuksen järjestäisi Poliisiammattikorkeakoulu. Pykälän 2 momentissa ehdotettu koulutuksen pituus olisi vähintään 80 oppituntia. Tämä vastaisi myös asekouluttajakoulutuksen nykyistä vartijan voimankäyttökoulutuksesta ja voimankäyttökouluttajan koulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen 12 §:n 2 momentissa säädettyä pituutta.

Pykälän 3 momentin 2 kohdan rehellisyyttä, luotettavuutta sekä henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevat vaatimukset vastaisivat 1 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädettäväksi ehdotettuja voimankäytön kouluttajakoulutuksen hakijaa koskevia vaatimuksia. Tältä osin viitataan 1 §:n perusteluihin. Pykälän 3 momentin 3 kohdassa asetettu vaatimus voimankäytön kouluttajakoulutuksen tai sitä vastaavan aikaisemman koulutuksen hyväksytystä suorittamisesta vastaa nykyisiä vaatimuksia. Kun tämän koulutuksen suorittaminen olisi yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 56 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan edellytyksenä asekouluttajaksi hyväksymiselle, olisi perusteltua asettaa se edellytykseksi myös asekouluttajakoulutukseen hakeutuvalla.

4 § Asekouluttajan kertauskoulutus

Ehdotetun pykälän sääntely asekouluttajan kertauskoulutuksesta vastaisi muuten nykyistä sääntelyä mutta kertauskoulutuksen vähimmäispituutta ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä 24 tunnista 32 tuntiin.

Kertauskoulutukseen osallistumisen vaatimuksena ei sinänsä olisi, että hakijalla olisi oltava edelleen voimassaoleva hyväksyminen asekouluttajaksi.

Käytännössä tietyn ajallisen yhteyden olisi hyväksymiseen tai sen päättymiseen olisi kuitenkin oltava kuten edellä 2 §:n perustelujen yhteydessä on esitetty.

5 § Järjestyksenvalvojakouluttajan koulutus

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksesta. Nykyisin järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksesta on säädetty järjestyksenvalvojista annetun lain (533/1999) 17 a §:ssä.

Poliisiammattikorkeakoulu toimisi edelleen järjestyksenvalvojakouluttajan peruskurssin järjestäjänä. Tästä ehdotetaan säädettäväksi pykälän 1 momentissa. Pykälän 2 momentissa puolestaan ehdotetaan säädettäväksi kurssin vähimmäispituudesta, joka olisi 40 oppituntia. Tämä vastaisi myös nykyistä vähimmäispituutta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi peruskurssille hakeutuvan kelpoisuusvaatimuksista. Momentin 1 kohdassa olevan alaikärajavaatimuksen lisäksi ei olisi muita ikärajavaatimuksia. Momentin 2 kohdan hakijan rehellisyyttä, luotettavuutta ja henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevat

vaatimukset vastaisivat niitä vaatimuksia, joita yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 58 §:n 1 momentin 4 kohdassa on järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymiselle asetettu. Momentin 3 kohdan vaatimus järjestyksenvalvojan peruskoulutuksen tai sitä vastaavan aikaisemman koulutuksen suorittamisesta liittyy puolestaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 58 §:n 1 momentin 2 kohdassa asetettuun vaatimukseen.

6 § Järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskoulutus

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin järjestyksenvalvojakouluttajan kertauskoulutuksesta. Pykälän 1 momentissa olisi säädetty koulutuksen järjestäjästä, joka olisi edelleen Poliisiammattikorkeakoulu. Pykälän 2 momentti puolestaan olisi asiasisällöltään sikäli uusi, että järjestyksenvalvojan kertauskoulutuksen pituudesta ei ole aikaisemmin asetustasolla säädetty. Kertauskoulutuksen vähimmäispituudeksi esitetään 16 oppituntia. Pykälän 3 momentissa ehdotetut vaatimukset puolestaan vastaisivat osaltaan niitä vaatimuksia, joita järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen uudistamiselle on yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 58 §:n 3 momentissa asetettu.

7 § Opetussuunnitelmat

Ehdotetun asetuksen mukaisten koulutusten sisällöstä ei säädettäisi asetuksessa vaan niiden sisältö määräytyisi Poliisiammattikorkeakoulun vahvistamien opetussuunnitelmien mukaisesti. Poliisiammattikorkeakoulu vahvistaisi lisäksi vaadittavat suoritukset ja mahdolliset korvaavat suoritukset. Tämä vastaisi myös nykyistä käytäntöä. Nykyisen vartijan voimankäyttökoulutuksesta ja voimankäyttökouluttajan koulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen 14 §:ssä on ollut ehdotettua vastaava säännös voimankäytön kouluttajakoulutuksen, asekoulutuksen sekä kouluttajan kertauskoulutuksen osalta. Vastaavalla tavalla on järjestyksenvalvojakouluttajien koulutuksen opetussuunnitelmista säädetty järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä sekä järjestyksenvalvojakoulutuksesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen (209/2007) 10 §:n 2 momentissa.

8 § Koulutukseen hakeminen ja valinta

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan kaikkiin asetuksessa mainittuihin koulutuksiin haettaisiin Poliisiammattikorkeakoulun vahvistamalla lomakkeella. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä. Hakemukseen olisi nykyiseen tapaan liitettävä myös suostumus suppean turvallisuus selvityksen tekemiseen.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan Poliisiammattikorkeakoulu valitsisi edelleen koulutukseen osallistujat. Poliisiammattikorkeakoulun

opiskelijavalinnasta tekemään päätökseen voisi hakea muutosta Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) mukaisesti.

9 § Koulutuksen maksullisuus

Ehdotetun pykälän mukaan koulutuksen maksullisuuteen sovellettaisiin valtion maksuperustelakia (150/1992). Laki on sovellettu myös nykyisiin vastaaviin koulutuksiin. Kysymys olisi maksullisesta koulutuksesta, josta säädettäisiin tarkemmin sisäministeriön asetuksessa poliisin suoritteiden maksullisuudesta.

10 § Todistus koulutuksen suorittamisesta

Ehdotetun pykälän mukaan Poliisiammattikorkeakoulu antaisi opiskelijalle todistuksen asetuksessa säädettyjen koulutuksen hyväksytystä suorittamisesta. Todistuksella henkilö voisi osoittaa suorittaneensa kouluttajaksi hyväksymisen edellytyksenä olevan koulutuksen.

11 § Voimaantulo

Asetuksessa olisi normaali voimaantulosäännös.

12 § Siirtymäsäännös

Ehdotetussa 11 §:ssä olisi siirtymäsäännös, joka mahdollistaisi sen, että nykyisten säännösten mukaisen voimankäyttö-, ase- tai järjestyksenvalvojakouluttajan koulutuksen suorittaneet henkilöt voisivat hakea hyväksymisensä uusimista hyväksymisen päättyessä uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukaisin edellytyksin. Ehdotetun pykälän mukaan voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajakoulutusta vastaava aikaisempi koulutus katsottaisiin uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain kouluttajaksi hyväksymisen edellytyksenä olevaksi koulutukseksi.

Käytännössä ehdotettu sääntely merkitsi sitä, ettei aiemman koulutuksen saaneiden kouluttajien tarvitsisi suorittaa uusimuotoista koulutusta voidakseen jatkaa kouluttajina. Heitä ei myöskään veloitettaisi suorittamaan lisäkoulutuksena esimerkiksi uusi- ja vanhamuotoisen koulutuksen tuntimäärien erotuksen pituista koulutusta. Luonnollisesti aiemmin voimassa olleen lain mukaisen kouluttajakoulutuksen saaneiden henkilöiden olisi täytettävä muut hyväksymisen uusimisen edellytykset, jotta heidät voitaisiin hyväksyä kouluttajiksi uudelleen.

3. Lausunnot

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta:

Liikenne- ja viestintäministeriö

Oikeusministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Opetushallitus
Poliisihallitus
Poliisiammattikorkeakoulu
Turvallisuusalan koulutustoimikunta
Turvallisuusalan neuvottelukunta
Turvallisuusalan tutkintotoimikunta
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
Suomen Turvaurakoitsijaliitto ry
Suomen Vartioliikkeitten Liitto ry
Suomen Yksityisetsivä- ja Lakitoimistoliitto ry
Turva-alan yrittäjät ry
Turvallisuusalan ammattiliitto ry

4. Toimivaltasäännös:

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 111 § 2 mom 2 ja 3 kohta